

Hyvinvointia kuntalaisille

Arvoisa kuntapäättäjä,

Yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen hyvinvointi on edellytys hyvinvoivalle kuntataloudelle. Sinulla on tehtävässäsi mahdollisuus huolehtia siitä, että kuntasi on elinvoimainen. Tämä edellyttää toimivia sosiaali- ja terveyspalveluita. Terveyspalveluissa sairauksien ehkäisy on niiden hoitoa edullisempaa. Samoin sosiaalipalveluissa suunnitelmallisuus, ennakoivuus ja ehkäisevät palvelut ovat edullisempia kuin syrjäytymisen hoitaminen.

Sosiaalialan ammattijärjestö Talentia on osallistunut aktiivisesti jo lähes 60 vuotta hyvinvoinnista käytävään yhteiskunnalliseen keskusteluun ja sosiaalialan kehittämiseen. Tämä julkaisu on Talentian ehdotus siitä, millaisia asioita kuntapäättäjänä voit ottaa esille turvataksesi kuntalaisten ja kuntatalouden hyvinvoinnin.

Aloita testaamalla kuntasi sosiaalipalvelujen tilanne!

Kuinka sosiaali- ja terveystalvelut on kunnassasi organisoitu?

Muodostaako kuntasi sosiaali- ja terveystalvelut toiminnallisesti eheän kokonaisuuden?

- a) Kyllä, sosiaali- ja perusterveydenhuolto ovat samassa kunnan tai yhteistoiminta-alueen organisaatiossa.
- b) Ei, sosiaalihuollosta osa (esim. vanhusten laitoshoido, päihdehuolto, jne.) on annettu yhteistoiminta-alueelle tai sosiaali- ja terveystalvepiirille.

Kuinka kuntasi lapset voivat?

Onko lasten päiväkodin lapsiryhmien koko lasten kannalta hyvä?

- a) Kyllä, päiväkotien ryhmissä on enintään 18 lasta / ryhmä.
- b) Ei, päiväkotien lapsiryhmissä on yli 18 lasta / ryhmä.

Saavatko lapset erityisiä tarpeita vastaavaa päivähoitoa?

- a) Kyllä, jokaisen lapsen erityistarpeet otetaan huomioon (vammat, pitkäaikaissairaat, kehityksessä viivästyneet, perheen vaikean elämäntilanteen tai vanhempien ongelmien takia tukea tarvitsevat).
- b) Ei, kunnamme päivähoitossa ei ole riittäviä resursseja tai osaamista tunnistaa ongelmia riittävän aikaisin ja antaa varhaista tukea ja varhaiskuntoutusta.

Onko päivähoitossa työskentelevällä henkilöstöllä myös sosiaalialan osaamista?

- a) Kyllä, lastentarhanopettajan tehtävissä työskentelee myös sosionomi (AMK) -tutkinnon suorittaneita sosiaalipedagogiikan osaajia.
- b) Ei

Onko lasten huostanottojen määrä kunnassanne laskenut viime ja tänä vuonna?

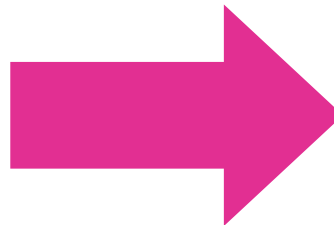
- a) Kyllä
- b) Ei

Onko kuntanne lapsiperheillä matalan kynnyksen paikkaa, josta saada ajoissa apua?

- a) Kyllä
- b) Ei

Mitä tukea kuntanne lapsiperheillä on mahdollisuus saada arjen pyörittämiseen, jos perheen omat voimavarat eivät riitä?

- Lapsiperheillä on mahdollisuus saada kotipalvelua.
- Kasvatus- ja perheneuvolan palvelut ovat saatavilla.
- Vähävaraisilla lapsiperheillä on mahdollisuus saada taloudellista tukea harrastustoimintaan.
- Koulukuraattoreita on kouluissamme riittävästi.
- Tukea tarvitsevat vanhemmat saavat perheohjaajan/perhetyöntekijän apua.

Kuinka hyvin kuntasi pystyy tukemaan elämänhallintansa menettäneitä?

Onko ehkäisevä toimeentulotuki käytössä kunnassasi sosiaalityön työvälineenä?

- a) Kyllä. Kunta on varannut riittävästi määrärahaa ehkäisevään toimeentulotukeen. Sosiaalityöntekijät voivat käyttää sitä aktivointia tukeviin toimenpiteisiin, asumisen turvaamiseen, ylivelkaantumiseen tai äkillisiin taloudellisiin vaikeuksiin ja omatoimista suoriutumista edistäviin tarkoituksiin.
- b) Ei. Ehkäisevän toimeentulotuen käyttö on rajattu tarkasti ja siihen on varattu niukasti määrärahoja.

Onko kuntasi sosiaalitoimistosta mahdollisuus saada nopeaa ja henkilökohtaisesti suunniteltua apua toimeentulo-ongelmiin?

- Asiakas saa toimeentulotukipäätöksen lain säätämässä ajassa, 7 arkipäivän kuluessa.
- Jokaiselle sosiaalitoimiston asiakkaalle tehdään palvelutarpeen arviointi ja palvelusuunnitelma.
- Sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat voivat jalkautua tekemään etsivää työtä ja suorittavat kotikäyntejä.
- Sosiaalitoimistossa voidaan tehdä vaativaa muutos- ja ongelmanratkaisutyötä moniammatillisena pari- ja tiimityöskentelynä yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Kuinka vanhuksat kunnassasi voivat?

Onko vanhusten kotona asumisen tukeminen kunnassasi riittävää?

- a) Kyllä. Kotipalvelua, ateriapalveluja, kuljetus- ja asiointipalveluja, fyysistä ja psyykkistä kuntoutus- ja virkistystoimintaa on saatavilla lähipalveluina.

- b) Ei. Kotipalvelua ei ole riittävästi tarjolla. Kuntoutusta ja virkistystä on liian vähän. Palvelut eivät ole kaikkien saatavilla.

Järjestääkö kuntasi aktiivisesti ikäihmisille liikunta- ja kulttuuriharrastuksia?

- a) Kyllä. Ikäihmiset pääsevät edullisesti ohjattuihin liikuntaharrastuksiin kuntosaleille, uimahalliin, liikuntasalille ja mahdollisuuksia kulttuuriharrastuksiin on monipuolisesti.
- b) Ei. Ikäihmisiä ei ole erikseen otettu huomioon liikunta- ja kulttuuripalveluissa.

Tukeeko kunta omaishoitajia riittävästi?

- a) Kyllä. Omaishoidontuen taso ja tukea saavien määrä vastaa tarvetta ja omaishoitajille voidaan järjestää vapaapäiviä.
- b) Ei. Omaishoidontukea joutuu jonottamaan ja vapaita ei voida aina myöntää.

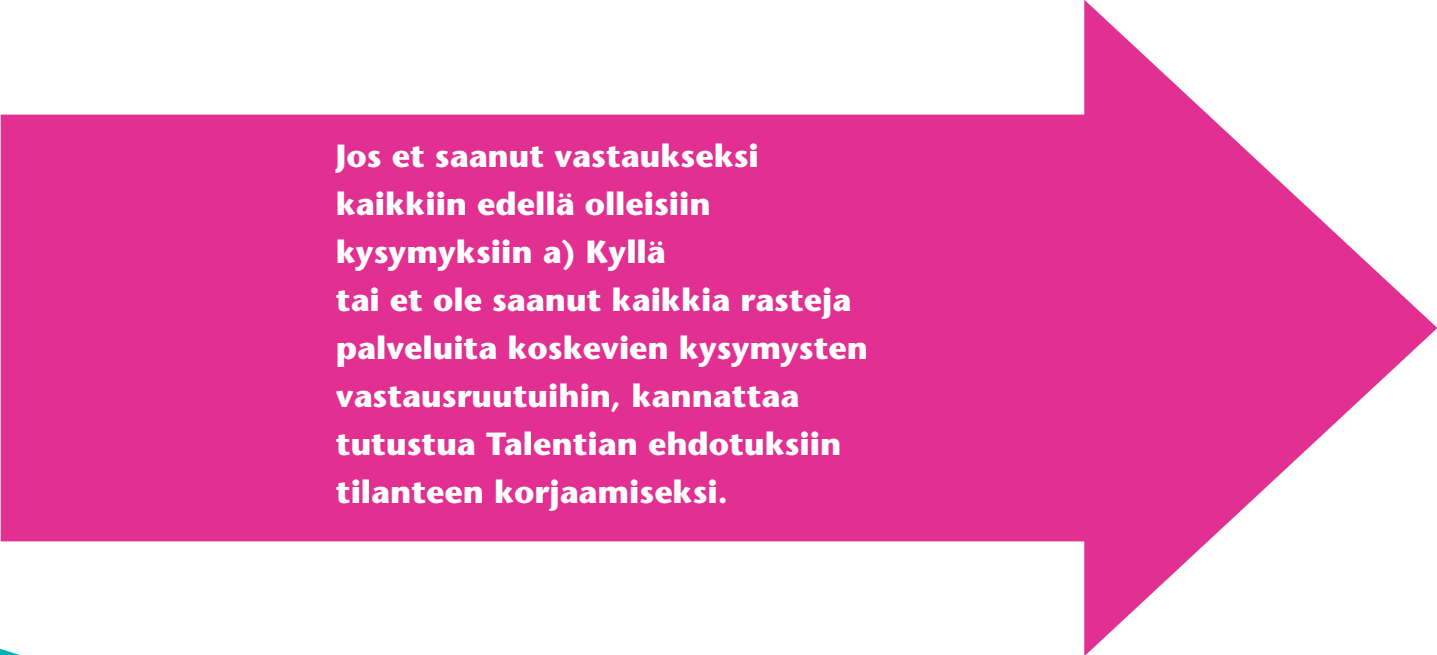
Kuinka vammaisten kuntalaisten oikeudet ja osallisuus kunnassasi toteutuu?

Onko kuntasi vammaispoliittisessa ohjelmassa otettu huomioon vammaisten ja osatyökykyisten henkilöiden työllistyminen palkkatyösuhteeseen?

- a) Kyllä
- b) Ei

Saavatko kuntasi vaikeavammaiset riittävästi henkilökohtaisen avustajan palveluita?

- a) Kyllä
- b) Ei

**Jos et saanut vastaukseksi
kaikkiin edellä olleisiin
kysymyksiin a) Kyllä
tai et ole saanut kaikkia rasteja
palveluita koskevien kysymysten
vastausruutuihin, kannattaa
tutustua Talentian ehdotuksiin
tilanteen korjaamiseksi.**

Marjo Väisänen / Kuvaliiteri

Hyvinvointia kaikille kuntalaisille

Kuntalaisten hyvinvointi on monien tekijöiden yhteistulos. Hyvinvoinnin kulmakiviä ovat turvattu toimeentulo, mahdollisuus osallistua yhteisistä asioista päättämiseen, viihtyisä ja turvallinen ympäristö sekä luotettavat hyvinvointipalvelut.

Kuntalaiset haluavat saada sosiaali- ja terveyspalvelunsa läheltä ja kohtuullisessa ajassa. Miten palvelut pitää rakentaa, jotta käyttäjien toiveet toteutuvat ja kunnan talous kestää?

Kuntien palvelurakennemuutoksen puitelaim mukaan kunnan perusterveydenhuolto ja siihen läheisesti liittyvät sosiaalipalvelut on järjestettävä vähintään 20 000 asukaan väestöpohjalle. Sosiaali- ja terveyspalveluiden hyvä ja saumaton yhteistyö on tarpeen, jotta vältytään turhilta päällekkäisiltä toiminnoilta ja kyetään palvelemaan asiakkaita mahdollisimman joustavasti. Sosiaalihuollon yksittäisten tehtävien siirtäminen yhteistoiminta-alueelle tai sosiaali- ja terveystyöpiiriin rikkoo tämän yhteistyön mahdollisuuden.

Ongelmien syntyä pitää estää ennakolta. Kunnan tulee kannustaa sosiaali- ja terveydenhuoltoa, opetus-, kulttuuri- ja liikuntapalveluita sekä vapaaehtoisia kansalaistoimijoita keskenään avoimeen vuorovaikutukseen ja aktiiviseen yhteistyöhön sosiaalisten- ja terveysongelmien havaitsemiseksi ja ehkäisemiseksi.

Valtuustoaloite

Kuntaan tulee laatia hyvinvointiohjelma, johon kootaan kunnan toimenpiteet sosiaalisten ongelmien ehkäisemiseksi, terveyden edistämiseksi sekä sosiaali- ja terveysongelmien korjaamiseksi. Kunnan perusterveydenhuolto ja sosiaalitoimi tulee kehittää vähintään 20 000 asukkaan väestöpohjalta toiminnallisena kokonaisuutena ja samassa organisaatiossa.

Anna Nildén / Gorilla

Kasvatuskumppanuutta lapsiperheille

Vanhemmilla on lapsensa ensisijainen kasvatusvastuu. Yhteiskunnan järjestämät varhaiskasvatuspalvelut tukevat lapsen kotikasvatusta. Kunnallinen päivähoito eri muotoineen on keskeisin varhaiskasvatuksen toimintaympäristö. Varhaiskasvatusta on tarjolla päivähoidon lisäksi myös esimerkiksi leikkitoiminnassa, esiopetuksessa, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä lastensuojelulaitoksissa.

Päivähoito on sosiaali- ja perhepoliittinen palvelu, jonka tarkoituksena on tarjota lapsiperheille turvallinen, virikkeellinen ja kohtuuhintainen hoitomuoto. Kaikilla alle kouluikäisillä on oikeus kunnan järjestämään päivähoitoon joko päiväkodissa tai perhepäivähoidossa. Päivähoito tulee säilyttää ja sitä tulee kehittää joustavana, lapsen ja hänen perheensä yksilölliset tarpeet huomioon ottavana toimintana.

Lapsiin vaikuttavat ja lapsia koskevat sosiaaliset ongelmat yhteiskunnassamme ovat lisääntyneet ja ne näkyvät sekä päivähoitossa että kouluissa. Ne

aiheuttavat syrjäytymistä ja syrjintää, vaarantavat lapsen terveen kasvun ja kehityksen sekä vähentävät oleellisesti oppimisedellytyksiä. Päivähoidon henkilöstöllä tulee olla aikaa ja osaamista tunnistaa lasten elämäntilanteet ja mahdollisuus tarjota tukea ja apua lasten vanhemmille.

Hyvän päivähoitopaikan elementit ovat osaava, pysyvä ja riittävä henkilöstö sekä sopivan kokoinen lapsiryhmä. Tavoitteena on hyvä ja avoin kasvatuskumppanuus vanhempien ja päivähoiton kesken.

Valtuustoaloite

Päivähoidon lapsiryhmille asetetaan enimmäisrajaksi 18 lasta / ryhmä mukaan lukien osapäivähoidossa olevat lapset. Jotta lasten ja lapsiperheiden erityistarpeet voidaan ottaa huomioon, kutakin lapsiryhmää kohden tulee olla henkilöstötiimi, joka koostuu 2 lastentarhanopettajasta, joista toinen on sosionomi (AMK) ja toinen varhaiskasvatuksen kandidaatti, ja yhdestä lastenhoitajasta.

Valoisampi tulevaisuus lapsille ja nuorille

Toiveista huolimatta kaikkien lapsiperheiden arki ei suju onnellisesti. Lastensuojelulaki velvoittaa kuntaa edistämään lasten ja perheiden hyvinvointia, ehkäisemään ongelmia ja auttamaan erityistä tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria.

Lain velvoite on otettava vakavasti, sillä huostaanottojen määrä on kasvanut viime vuosina huomattavasti. Syynä on se, ettei lasten ja perheiden ongelmiin ole voitu tarjota apua ajoissa. Osasyitä kehitykseen ovat voineet olla koulujen liian suuret luokkakoot, päivähoidon liian isot ryhmät, ja se että neuvolan, mielenterveys- ja päihdepalvelujen työntekijöillä on vähäiset mahdollisuudet ottaa huomioon lapsia aikuisten ongelmia ratkoessaan. Monessa kunnassa ylikuormitettu lastensuojelun sosiaalityö ja perhetyö pystyvät ainoastaan korjaavaan lastensuojeluun, ei ehkäisevään työhön.

Tuloksellinen ja vaikuttava lastensuojelutyö edellyttää, että perhettä ja lapsia on mahdollista tukea ennen ongelmien kasvamista. Työntekijöillä täytyy olla aikaa perehtyä lasten elämäntilanteeseen vaikuttaviin

asioihin ja puuttua tarvittaessa tilanteeseen riittävän tehokkaasti. Lastensuojelutyö vaatii myös yhteistyötä lapsen ja perheen verkostojen kanssa sekä konsultaatiota eri asiantuntijoiden kanssa.

Kaikkien kunnan hallinnonalojen on osallistuttava lastensuojelun kehittämiseen. Lapsen ja vanhempien avun ja tuen tarve on havaittava riittävän ajoissa sekä tarvittava tuki annettava viivytyksettä. Jotta tämä vaatimus toteutuu, on lastensuojeluun palkattava lisää työntekijöitä. Kohtuullinen suositus on, että yhdellä lastensuojelun sosiaalityöntekijällä saa olla asiakkaana enintään 40 perhettä ja sosiaaliohjaajalla enintään 20 perhettä.

Valtuustoaloite

Lastensuojelulain kunnalle asettamien palveluvelvoitteiden täyttämiseksi toteutetaan koko valtuustokauden kestävä suunnitelmallinen lastensuojelun palveluiden peruskorjaus. Lastensuojelun sosiaalityön ja perhetyön voimavarat tarkistetaan ja osoitetaan voimavaroja ehkäisevään toimintaan kaikilla hallinnonaloilla.

Toimintakykyä ja ihmisarvoista elämää aikuisille

Toimeentulotukiasioiden käsittely on vain pieni osa sosiaalitoimistojen arkea. Sosiaalitoimistojen palveluvalikoimaan kuuluu sosiaalityötä sekä sosiaali- ja palveluohjausta, jotka sisältävät arviointia, motivointia ja seurantaasiakkaan toimintakyvyn edistämiseksi, kuntouttamiseksi, aktivoimiseksi ja työllistämiseksi.

Kuntalaisten tuen tarpeiden tunnistaminen edellyttää jalkautuvaa työtettä, etsivää työtä tai matalakynnyksisiä palveluita sekä työntekijöiden mahdollisuuksia kotikäynteihin.

Vaativa muutos- ja ongelmaratkaisutyö edellyttää jokaisen asiakkaan kohdalla suurta työpanosta. Jotta jokaisen asiakkaan oikeus saada sosiaalityön ja -ohjauksen palveluita toteutuu, on sosiaalitoimistossa oltava riittävästi sosiaalityöntekijöitä ja sosiaaliohjaajia. Talentian suosituksen mukaan aikuissosiaalityötä tekevällä sosiaalityöntekijällä ja sosiaaliohjaajalla saa olla enintään 50 asiakasta.

Asiakkaan ja sosiaalityöntekijän tulee tehdä yhdessä palvelusuunnitelma, jonka tavoitteena on asiakkaan kuntoutuminen, aktivoituminen ja mahdollinen paluu työelämään sekä riittävän toimeentulon turvaaminen.

Valtuustoaloite

Turvataan sosiaalitoimeen riittävät aikuissosiaalityön henkilöresurssit ja oikea työnjako. Organisoidaan toimeentulotukikäytännöt toimiviksi siten, että toimistotyöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien työpanos on hyvin käytössä. Palkataan sosiaalitoimistoihin lisää sosiaaliohjaajia sosiaalityöntekijöiden rinnalle.

Lisäksi toteutetaan kunnassa sosiaalisen kuntoutuksen hanke, johon liitetään ehkäisevän toimeentulotuen käytön laajentaminen, tavoitteena vähentää toimeentulotukiasiakkaiden määrää.

Karin Smeds / Gorilla

Arvokkuutta ikääntyville

Vanhuksilla on oikeus elää mahdollisimman täysipainoista, itsenäistä ja arvokasta elämää. Ihminen voi ikääntyä arvokkaasti kunnassa, jossa on mahdollisuus asua omassa kodissa mahdollisimman pitkään. Tämä edellyttää, että lähellä on saatavilla kotihoidon palveluita, kuntoutuspalveluita sekä asumis- ja tukipalveluita.

Vanhustyötä tulee kehittää sosiaalipalveluna, ei terveyspalveluna, sillä vanhuus ei ole sairaus vaan elämän vaihe. Ikääntyvien sosiaalisen toimintakyvyn edistämisestä tulee huolehtia fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn ylläpitämisen rinnalla. Jotta vanhustyö ei medikalisoitu, tarvitaan ikääntyvän väestön palvelusuunnitelmien tekemisessä ja toteuttamisessa sekä vanhustyön johtamisessa sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien osaamista.

Valtuustoaloite

Kunnan vanhustyössä lisätään sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen työpanosta ikäihmisten sosiaalisen toimintakyvyn edistämiseksi. Järjestetään ikäihmisten kuntotalkoot yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveyspalvelujen, liikunta- ja kulttuuripalvelujen ja järjestöjen kanssa. Talkoiden tavoitteena on ikäihmisten sosiaalinen aktivointi sekä fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn parantaminen.

Osallisuutta vammaisille

Vammaisilla on oikeus osallistua kuntayhteisön toimintaan tasavertaisina kuntalaisina. Suurelle enemmistölle on itsestään selvää, että voi asioida kaupassa, käydä töissä, opiskella, viettää vapaa-aikaa ja harrastaa milloin se parhaiten itselle sopii. Kunnan kaikissa palveluissa tulee ottaa huomioon vammaisen kuntalaisen erityistarpeet. Vammautuneet tarvitsevat yksilöllisiä koko elämänkaaren kattavia palveluita. Vammaisten osallisuudesta ja heidän itsemääräämisoikeuden toteutumisesta on kunnalla erityinen vastuu. Mahdollisuus asua omassa asunnossa kuuluu perusoikeuksiin.

Suomen kunnissa asuu kymmeniä tuhansia vammaisia tai osatyökykyisiä henkilöitä, jotka haluavat päästä tai palata työelämään. Kuitenkin he joutuvat tällä hetkellä elämään työmarkkinoiden ulkopuolella jonkin sosiaaliturvaetuuden piirissä.

Mahdollisuus opiskeluun, työn tekoon ja itsenäiseen elämään edellyttää usein myös henkilökohtaista avustajaa ja monien tukien saamista. Kunnan on varattava vammaispalveluihin riittävästi resursseja. Vammaiselle on erityisen raskasta jatkuvasti kuulla, kuinka paljon hän kunnalle maksaa.

Sanomattakin on selvää, että vammaisten palvelujen kehittämiseen ja toteuttamiseen tarvitaan sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen osaamista.

Valtuustoaloite

Aloitetaan vammaisten ja osatyökykyisten henkilöiden työllistymistä tukeva yksilöllinen työhönvalmentajapalvelu. Työhönvalmentajapalvelun tavoitteena on nopea työllistyminen työsuhteeseen tavalliseen työpaikkaan, jossa työllistyy ja hänen työyhteisöään tuetaan pitkäkestoisesti työsuhteen aikana.

Arvostusta työn tekijöille

Hyvinvoivat ja sitoutuneet sosiaalialan asiantuntijat takaavat kunnan sosiaalipalvelujen ja sosiaalityön laadun ja tuloksellisuuden. Osaavien ammattilaisten työ säästää kunnan kuluja ja tuottaa kuntalaisille hyvinvointia.

Sosiaalialan asiantuntijoita saa kunnan palvelukseen kilpailukykyisellä palkalla, joka vastaa työn vastuullisuutta, vaativuutta ja työhön edellytettävää koulutusta. Sosiaalialan asiantuntija jaksaa työssään vain, jos työmäärä on oikein mitoitettu. Ammattilaisten pitää saada täydennyskoulutusta ja työnohjausta.

Sosiaalialan asiantuntijoita työskentelee mm. sosiaalitoimistoissa, kotipalvelussa, päivähoitossa, vanhainkodeissa, palveluasunnoissa, lastenkodeissa, kasvatus- ja perheneuvoloissa, päihdehuollossa, vammaisten palveluissa ja kehitysvammahuollossa. Sosiaalialan osaamista tarvitaan myös sairaaloissa, terveydenhuollossa, kouluissa, neuvoloissa, työhallinnossa ja poliisissa. Sosiaalialan asiantuntijat työskentelevät myös näiden palveluiden johtajina, kehittäjinä ja esimiehinä.

Sosiaalialan asiantuntija- ja johtotehtävissä toimivien on täytettävä lain edellyttämät kelpoisuusehdot. (Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 272/2005). Kelpoisuusehdot edellyttävät sosiaalityöntekijöiltä yliopistossa suoritettua maisterin tutkintoa (tai aiempaa sosiaalihuoltajatutkintoa). Sosiaaliohjaajalla

tai lastentarhanopettajalla on oltava ammattikorkeakoulututkinto: sosionomin (AMK), geronomin (AMK), kuntoutuksen ohjaajan (AMK) tai sitä edeltänyt sosiaalialan opistotutkinto: sosiaalikasvattaja, sosiaaliohjaaja, sosiaalialan ohjaaja, kehitysvammaistenohjaaja.

Millainen on sosiaalihuollon henkilöstötilanne kunnassasi?

Selvitä, miten oma kuntasi pitää huolta sosiaalialan asiantuntijoistaan. Saat käsityksen asiasta soittamalla kuntasi henkilöstöasioista vastaavalle ja tutustumalla Talentian ehdotuksiin osaavien ja motivoituneiden sosiaalialan asiantuntijoiden saamiseksi kuntaanne.

1. Montako prosenttia henkilöstöstä on määräaikaisia?
2. Montako prosenttia sosiaalityöntekijän tehtävissä toimivista ei täytä kelpoisuutta?
3. Kuinka usein työntekijät vaihtuvat?
4. Saadaanko kunnan sosiaalipalveluihin päteviä sijaisia?
5. Ovatko sairauspoissaolot lisääntyneet?
6. Montako prosenttia kunta käyttää palkkasummasta täydennyskoulutukseen sosiaalitoimessa?
7. Montako prosenttia sosiaalitoimessa käytetään palkkasummasta henkilökohtaisiin lisiin?
8. Onko sosiaalitoimessa käytössä tulospalkkaus?
9. Ovatko kuntasi sosiaalialan peruspalkat kilpailukykyisiä?
10. Ovatko sosiaalialan peruspalkat oikeassa suhteessa muiden hallinnonalojen samaa koulutustasoa vaativiin tehtäviin?

Talentian ehdotukset osaavien ja motivoituneiden sosiaalialan asiantuntijoiden saamiseksi kuntaanne:

1. Työntekijöiden määrä suhteessa työ- sekä asiakasmäärään on oltava oikeassa suhteessa

- Yhtä sosiaalityöntekijää kohden saa olla enintään 40–50 asiakasperhettä tehtäväalueen mukaan.
- Yhtä sosiaaliohjaajaa, perheohjaajaa tai perhetyöntekijää kohden saa olla enintään 20 perhettä (lastensuojelussa) tai 50 asiakasta (aikuisten avopalveluissa).
- Päiväkodissa tulee olla 18 lasta kohden vähintään 2 lastentarhanopettajaa ja 1 lastenhoitaja.

2. Täydennyskoulutus ja työnohjaus kuntoon

- Kunta varaa 1,2 prosenttia palkkasummasta henkilöstön koulutukseen.
- Jokaiselle sosiaalialan asiantuntijalle tehdään osaamiskartoitus, henkilökohtainen täydennyskoulutussuunnitelma ja mahdollisuus osallistua 3–10 päivää täydennyskoulutukseen vuodessa.
- Vaativaa asiantuntijatyötä tekevät saavat työnohjausta.

3. Hyvästä työstä on palkittava

- Harkinnanvaraisiin henkilökohtaisiin lisiin varataan 1,1–2 prosenttia tehtäväkohtaisista peruspalkoista.
- Tulospalkkausta kehitetään.
- Myös muut palkitsemiskeinot otetaan käyttöön, kuten henkilökohtainen urasuunnitelma tai tunnustusraha hyvistä työsuorituksista tai työn kehittämisestä.

4. Kilpailukykyinen ja oikeudenmukainen palkkaus

- Osaavasta työvoimasta on kilpailtava palkalla erityisesti tehtävissä, joissa on pula osaajista.

Seuraavassa Talentian palkkasuosituksat ja vertailu eräisiin kuntapalkkoihin.

(Lähde: Tilastokeskus, kuntapalkat 2007)

Koulutustaso / Tehtävä	Tehtäväkohtainen peruspalkka	Talentian tehtäväkohtainen peruspalkkasuositus	Vastaavan koulutustason peruspalkka
Ylempi yliopistotutkinto			
Sosiaalityöntekijä	2 305 €/kk	2 700–3 100 €/kk tehtävän vaativuuden mukaan	terveyskeskuslääkäri 3 483 €/kk
Ammattikorkeakoulututkinto			
sosiaaliohjaaja	1 970 €/kk	2 350 €/kk	insinööri 2 780 €/kk
lastentarhanopettaja (sosionomi AMK)	1 914 €/kk	2 300 €/kk	
Esimies- ja johtotehtävät			
johtava sosiaalityöntekijä	2 668 €/kk	3 000–3 300 €/kk	rehtori 3 645 €/kk
perhepäivähoidon ohjaaja	2 200 €/kk	2 700 €/kk	
lastenkodinjohtaja	2 606 €/kk	2 800–3 100 €/kk	

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö

Sosiaalialan korkeakoulutettujen
ammattijärjestö Talentia ry
Ratamestarinkatu 11
00520 Helsinki
vaihde 020 111 2700
fax 020 111 2755
toimisto@talentia.fi
www.talentia.fi